

fejlesztéséhez, a szociális munkások és az egészségügyi dolgozók kiképzéséhez és intervenciók stratégiák kidolgozásához.

Ha nem fordítunk megfelelő összeget a rossz bánásmód korai jelzésére és megelőzésére, a különféle segítő szervezetek – köztük a telefonszolgálatok – továbbra is csak azt jelzik majd, hogy a szexuális abúzus miatt telefonálók háromnegyede, a fizikai abúzusról beszámolóké fele jó egy éve szenvedő alanya az abúzusnak. A Child-Line tapasztalatai szerint minden hatodik fizikai abúzusnak kitett gyermek több mint három évig némán tőr, minden negyedik szexuális abúzusnak kitett gyerek több mint öt éve szenved.

Mindezek ismeretében hogyan tekinthet a kormány továbbra is egy telefonos segélyszolgálatot a gyerekek elleni erőszak megelőzése legfőbb eszközének? Amikor a leginkább veszélyeztetettek nem tudják a telefont használni, nem tudnak magukon segíteni.

Ami hatásos lehet – nagyobb ráfordítások az oktatási, kutatási, egészségügyi és szociális szolgáltatásokban.

A konferencia szervezőit mindenképpen dicséret illeti ezért a rendezvényért, amely módot adott a sajátos és a közös gondok, valamint az eredmények végiggondolására. Ezúttal elsősorban előadásokat hallgathattak a résztvevők, ezért is merült fel a folyosói beszélgetéseken sokunkban, hogy szükség lenne a közeljövőben egy olyan találkozó megszervezésére, amelyen a workshop-jelleg lenne a meghatározó, amely módot adna a beszélgetésre, a kapcsolatépítésre a régió telefonszolgálatainak munkatársaival. Ugyancsak körvonalázott egy olyan konferencia gondolata, amelynek fő témája a telefonos segítés módszertana lenne.

Flaskay Éva

Otthon Segítünk Alapítvány

■ (HOME-START HUNGARY)

Az „Otthon Segítünk” a szociális segítő szolgálatok kiegészítője. Nem helyettesíti a hivatásos segítő szolgálatokat, hanem olyan laikus segítséget nyújt, amire a hivatásos intézményeknek gyakran nincs idejük és emberük. Sok esetben olyan megelőző, kiegészítő tevékenységet végez, amely tehermentesítheti a hivatásos szolgálatokat.

■ **Benkő Ágotát, az Otthon Segítünk Alapítvány vezetőjét és munkatársait Gáborjáni-Szabó Orsolya kereste fel.**

„Adjanak meg a családnak minden segítséget ahhoz, hogy a gyermek – minden gyerek – szeretett, védett és tiszteletben tartott legyen. Csak ez biztosíthatja a következő évezred óhajtott boldogságát. Nyolcvannyolc évesen ez a legforróbb kívánságom.”

/Regine Pernoud/

- Az Otthon Segítünk Alapítvány - ha jól tudom - 2001-ben jött létre. Megtudhatom mivel foglalkozott korábban?

- Agrármérnök vagyok és szociális szervező.

- Honnan jött az ötlete, hogy ilyen intenzív módon, és ilyen szakszerűen segítsen ismeretlen családoknak?

- Nagyon sokáig gyesen voltam, és közben megalapítottuk a Nagycsaládosok Országos Egyesületét, amelynek 8 évig elnöke voltam.

- Az Otthon Segítünk szolgálat Angliában alakult. Hogyan jutott el hozzájuk?

- A kilencvenes évek elején itt járt a mozgalom alapítója, tőle hallottam egy tájékoztatót erről a prevenciók célú családsegítésről.

- Akkor rögtön úgy gondolta, hogy...

- Nem, nem rögtön. Én akkor az Egyesülettel voltam elfoglalva, és csak 2000-ben kezdtem el az alapítvány gondolatával foglalkozni. Ehhez képest 2003 márciusában már 27 szervező (Budapest I., X., XI., XIV., XV., XIX., XX. Kerület, Esztergom, Buda-keszi, Érd, Gödöllő, Gyöngyös, Győr, Miskolc, Orosháza, Pécs, Pilisvörösvár, Szeged, Székesfehérvár, Szigethalom, Tatabánya, Tiszavasvári, Veresegyháza, Zalaegerszeg) végezte el a tanfolyamot. Kilenc településen működik a családlátogatás, és folyamatos az önkéntesek képzése, a többi helyen az önkéntesek toborzása, és az első csoportok felkészítése folyik. Az első szolgálat Esztergomban kezdte meg működését. Folyamatban van a helyi munkafeltételek megteremtése pályázatok útján. Szervező képzés várhatóan 2004 januárjában indul legköze-

lebb.

- Körülbelül ugyanolyan jellegű ez az alapítvány, mint az angliai?

- A társadalmi környezete egész más, a lehetőségei is mások. A legnagyobb különbség, hogy Angliában fiatal családok összefogásából szervesen nőtt ki 30 évvel ezelőtt. Magyarországon egy felkészített szervező csapat vállalkozott a feladatra.

- Úgy tudom, minden munkatársukat - szervezőket és önkénteseket - felkészítenek. Mi a különbség a szervezőknek, illetve az önkénteseknek nyújtott felkészítő tanfolyam között?

- Elég nagy különbség van a kettő között: a szervezőknek sokkal tágabb ismeretekkel kell rendelkezniük. Ők ismerik a szociális ellátó rendszert, ezen kívül nagy hangsúllyal szerepel a képzésükben a készségfejlesztő tréning. Kommunikációt és tárgyalástechnikát is tanulnak. Az előkészítő tanfolyam 140 órát foglal magába. Az önkénteseké csak 40 órából áll. Mindkét tanfolyamon meg kell tanulni a kompetenciahatárokat.

- Mennyire lényeges, hogy a szervezőknek mi az eredeti foglalkozása?

- A foglalkozásukat tekintve mindegy, hogy mit tesznek; a feltételünk az, hogy legalább érettségijük legyen, és saját szülői tapasztalattal rendelkezzenek.

- Mi a feltétele annak, hogy valaki önkéntes legyen?

- Az önkéntesekre is vonatkozik, hogy saját szülői tapasztalattal kell rendelkezniük.

- Hány szervezője van az Alapítványnak?

- Most éppen a negyedik csoport képzése van folyamatban, úgyhogy május közepére negyvenen lesznek. Azonban a folyamat folytatódik. Magyarországon 3200 település van. Jó lenne, ha minden, legalább húsz- ezres lélekszámú településen lenne szervező.

- Budapesten vannak a legtöbben?

- Nem, vidéken többen vannak, Tiszavasváritól Zalaegerszegig és Esztergomtól Szegedig. A budapesti agglomerációban viszonylag sokan vannak.

- Honnan, hogyan hívják a jelentkezőket?

- A szervezőket újsághirdetés révén keressük. Önkénteseket toborzunk, hirdetéssel, kihasználjuk a média lehetőségeit. A szervezők helyben „kampányolnak”, helyi tévében, helyi újságban, plakátokkal és az ajánló szolgálatok révén.

- *Folyamatosan jelentkeznek önkéntesek és szervezők?*

- Az önkéntes képzésnek folyamatosnak kell lennie, hiszen egy önkéntes nem örökre köteleződik el, hanem az életének egy szakaszában, amikor módja, ideje van rá.

- *Hogyan zajlik a segítségnyújtás? Kezdjük onnan, hogy egy család jelentkezik!*

- A családnak a segítő szolgálatok, a gyermekintézmények, és más közösségek ajánlhatják Szolgálatunkat. A családnak magának kell jelentkeznie. Tehát ha egy védőnő jelzi nekünk, hogy ennek és ennek a családnak szüksége lenne segítségre, arra kérjük, hogy küldje hozzánk a családot. Miután jelentkeztek, a szervező meglátogatja a családot és felméri a helyzetet. Ezután kiválasztja a megfelelő önkéntest és bemutatja a családnak. Ha például egy fiatal házaspár valami átmeneti nehézségben van – megérkezett a második, harmadik gyermek –, és nem győzik egyedül, vagy nagyon elszigetelt a család, akkor az önkéntes jelenléte nagy segítség lehet. De nem helyettük végzi el a feladatokat, hanem velük együtt.

„Egy nagyon jó biztonságérzésem van, mert tudom, hogy a problémáimmal nem vagyok teljesen magamra utalva, ha segítségre van szükségem, akkor az Otthon Segítünk Szolgálatra mindig számíthatok. Nagyon köszönöm az eddigi törődést!”

Egy szülő

- *Ez amolyan pszichológiai segítség is?*

- Igen, de nem szaksegítség. Ez nagyon fontos. Ha olyan jellegű vagy súlyú gond van, hogy komoly segítség kell, akkor a családnak szaksegítséget ajánlunk. Azt mindenképp hangsúlyoznám, hogy az önkéntesek társul szegődnek a családhoz, és a Szolgálatnak nagyon fontos az, hogy derűt, játékosságot is vigyen a család életébe. Tehát ne csak vakbélgyulladás komolyságú dolgokról legyen szó; az is előfordulhat, hogy a mamákat meg kell

tanítanunk, játszani a gyerekeikkel.

■ **Nem véletlen, hogy épp egy nyelviskolában találkozunk Walt-hier Zsuzsával, akinek az eredeti foglalkozása nyelvtanár, és emellett a Szolgálat egyik szervezője.**

- *Úgy tűnik, jól megfér egymás mellett a kétféle, egyenként is sok energiát igénylő elfoglaltság. Hogyan kezdett el ismeretlen családoknak segíteni?*

- Nagycsaládosként találkoztam a lehetőséggel. Újságban olvastam Benkó Ágota felhívását az „Otthon Segítünk” Alapítványról. Megtudtam, hogy a szervezetet Angliából hozták át, és megalapították a magyarországi „Otthon Segítünk” Alapítványt 2001-ben. Trénereket kerestek, akik kiképezték a szervezőket. A szervezők egyik feladata pedig az, hogy önkénteseket készítsenek fel, akik otthonukban látogatják a családokat. A szakmai háttér nagyon nívós, hiszen a Nagy-családosok Országos Egyesületéből, a szociális ellátórendszer intézményeiből, illetve az Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetéből jött a trénernek többsége. Intenzív képzésen vettem részt, amelynek utolsó negyede egyhetes bentlakásos tréning, a végén vizsgával.

- *A szervező maga nem működik önkéntesként?*

- De, sokszor ő is önkéntesként kezd. Csak nem lehet bírni egyedül, hiszen amellett, hogy a családdal foglalkozik, még kapcsolatot kell teremteni és tartani a szakmai szervezetekkel, emellett pedig szervezni kell az önkéntesek felkészítését, majd megtartani magát a képzést.

- *Mi pontosan az önkéntes feladata? Vagy ez családtól függ?*

- Igen. Egy önkéntes arra vállalkozik, hogy a szabadidejét felajánlja a családok részére, ez lehet heti egyszeri alkalom, de lehet kétszeri, vagy ahogy éppen ideje és szükség van rá. Ez mindig megállapodás kérdése. Miután a család jelentkezik a Szolgálatnál, a szervező elmegy a családnak és felméri, hogy igazából mi az, amiben segíteni tudnak nekik. Az én önkénteseim már négy családot látogattak/látogatnak.

- *A szervező is több alkalommal megy el a családhoz?*

- Igen. Az első látogatást mindenképp ő bonyolítja le, majd elviszi bemutatni az önkéntest, és utána két-háromhavonta egyszer még szintén elmegy megláto-

gatni a családot.

- *Egészségügyi ellátást is elvállalnak?*

- Nem, de ha kell, segít a szülőknek, amikor orvoshoz kell vinni a gyereket.

- *Az önkéntesek és a szervező között milyen gyakran vannak megbeszélések?*

- A képzés során - ami egy negyven órás tanfolyam -, összekovácsolódik a csapat. 10-12 alkalommal találkoznak, általában hetente egyszer. Az első felkészítést elég intenzíven tartottam, heti két alkalommal ültünk össze. Azóta havonta egyszer összejövünk és megbeszéljük, hogy kinek milyen problémája vagy sikere volt az eltelt időszakban.

- *Lehet férfi is a munkatársuk önkéntesként vagy akár szervezőként?*

- Igen, de eddig nálam még férfi nem jelentkezett.

- *Egy önkéntes egy családnál dolgozik általában?*

- Ha bírja, akkor esetleg kettőnél is. Egyelőre egy önkéntes egy családnál dolgozik, ez az általános.

- *Hogyan jut el a Szolgálat híre a családokhoz?*

- Például újsághír révén (sajnos nem mindig a legjobb helyen teszik közzé a hírt), valamint a helyi szociális szolgálatokon keresztül.

■ **Novák Ildikó önkéntesként dolgozik a Szolgálatnál. Az egyik női magazinban olvasott a lehetőségről: ahogy meglátta, hogy önkénteseket keresnek, rögtön kedvet kapott ehhez a munkához.**

- *Részt vettél egy előkészítő tanfolyamon; hogy tetszett, miben segített?*

- Arról mindenképp beszélnem kell, mennyire jó volt a tanfolyam olyan szempontból, hogy megismertük egymást. Most már nyugodtan felemelem a telefont, ha bármelyiküktől segítséget szeretnék kérni. Ez fordítva is igaz természetesen. Tanácsot tudunk adni egymásnak, és ezt mindenképp az előkészítő tanfolyamnak köszönhetjük.

Volt olyan része, ami nem sok újat adott nekem, mert egy három-négy gyermekes anyának bőven van tapasztalata. A gyakorlatokon még kicsit érezni lehet a program angol eredetét.

- *Előfordult-e már amióta önkéntes vagy, hogy azt érezted, nem bírod tovább?*

- Nem, ilyen nem jutott eszembe egyszer sem. Szívesen segítek bármiben; valahogy nem jut eszembe sem a fizikai, sem

1. A szolgálatot Magyarországon először Rátay Csaba kezdeményezte Alapítványi formában („Családi Szolgálatok Ligája”, Alapítvány, lásd erről korábbi írásunkat a Család Gyermek Ifjúság folyóirat 1993/1-2 számában). Margaret Harrison, az angol „Home Start” elindítója segítette a magyarországi munkát az első időben. Az angol rendszert más országok is átvették. Bővebb tájékoztatás a szolgálatról a www.homestart.com honlapon. (A szerk.)

- a lelki fáradtság.
- *Amúgy munkaként fogod fel az önkéntes-séget?*
- Abszolút nem.
- *Dolgozol emellett valahol?*
- *Nem, nem vagyok állásban, a családomat menedzselem.*
- *Milyen családnak segítesz pillanatnyilag?*
- *Most éppen egy olyan családnak segítek, ahol az anyuka örökbefogadott egy három éves kislányt. Már 40 éves elmúlt az anya, és a férjével nagyon szerettek volna gyereket, de nem sikerült. Az apa szeptemberben, az anyai nagymama tavaly decemberben meghalt. Így egyedül maradt az anya a három éves örökbefogadott kislányával.*
- *Milyen visszajelzéseket kapsz?*
- *Különösebbeket nem kapok, örülnek a segítségemnek és megköszönik.*

„Néhányaknak megadatik az a barát-nő, vagy keresztanya, aki gyakran látja a gyermeket, aztán a legjobb támasza tud lenni a bizonytalan anyá-nak. Banális problémánk volt: nem eszik rendesen a gyermek, a kanalat ellökte, mindenben kézzel turkált. Mindez már jó két hónapja tartott. Eljött a segítő: először alaposan ki-kérdezett az etetés összes körülmé-nyeiről, majd beszélgetett, játszott a gyermekkel, és ő is etette. Közben megismerkedett vele. Korábban már kaptam „távolból” ilyen-olyan taná-csokat, de senki sem vette a fáradt-ságot, hogyan próbálja ki az én fia-mon ezt a jól bevált módszert. Nem mondhatom, hogy az én segítőm hatá-sára egy csapásra jó evő lett belőle, hanem a segítőmmel együtt arra kerestünk megoldást, hogyan próbáljuk meg rávenni az én kicsimet arra, hogy üljön, amíg eszik. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy most már nem dobálódzik, de már én másképp reagálok rá.”

Egy szülő

- *Mit gondoltál, meddig fogsz még önkén-tesként dolgozni?*
- *Nem gondolkodtam még ezen. Ameddig nincs unokám.*

■ *Az Alapítvány várja további önkéntesek és a családok jelentkezését.*
 Tel/fax: 1-209 34 30
 e-mail: otthonsegitank@webdream.hu

„TEGYÜNK MA A HOLNAPÉRT!”

■ A MAHOLNAP ALAPÍTVÁNY RÖVID TÖRTÉNETE

Alapítványunk az Együttműködő Holland Alapítványok jogutódja, amely 1990 óta, több mint 12 éve végzi adományozói tevékenységét Magyarországon. Ez idő alatt több mint 2 milliárd forint támogatást osztott szét hátrányos helyzetűeket segítő civilszervezetek között. Így közel 26000 ember életminőségét javította.

Főleg beruházásokra és nagy összegű eszközbeszerzésre fordítottuk a holland adományokat, 300-nál is több projektet támogattunk a legrászorultabb megyékben, illetve modell értékűeket a relative gazdagabb megyékben. Támogatottjaink között voltak időseket segítő, közösség-építő tevékenységek, fogyatékos és roma-integrációt elősegítő programok, pszichológiai betegek, hajléktalanok és börtönből szabadultak rehabilitációját végző civil kezdeményezések.

Egyik büszkeségünk a Budakalászi rehabilitációs pepség, ahol 14 skizofrén beteg talált szakszerű orvosi felügyelet mellett munkalehetőséget és terápiát is egyben. De említhetném még a békéscsabai rehabilitációs otthont, ahol több mint 40 - börtönből szabadult - személy próbálnak reszocializálni, azaz megfelelő munka és szálláshelyet biztosítva, visszavezetni a társadalomba. Debrecenben üvegház építését támogattuk annak érdekében, hogy a vizsgálati fogságban lévő fiatalok bűnelkövetők télen is tudjanak munkát végezni. A munkának jó nevelő hatása van, hiszen a fiatal így közvetlenül tapasztalhatja, hogy mennyi gondoskodásra és munkára van szüksége a növénynek. A munka értékke válik a számára.

Említhetném még a Leo Amici Alapítványt Baranya megyében, ahol a drogos fiatalok rehabilitációját végzik. Ugyanakkor fogyatékos lakó- és időszonthonok, közösségi házak építését, kialakítását, felújítását is támogattuk olyan területeken, kistelepüléseken, ahol a fejlődés egyetlen útja, ha a közösség összefog, és megpróbál labra

állni, akár idősekről, romákról, munkanélküliekről, akár nagycsaládosokról legyen szó.

Hollandia szociális nagykövete voltunk több mint 12 éven át, hiszen több mint 2 milliárd forintnyi adományt osztottunk szét, számoltattunk el holland precizitással.

Az Európai Unióba való belépésünkkel egy időben azonban holland alapítóink, mecénásaink úgy döntöttek, hogy a gazdaságilag fejletlenebb területekre, a Balkánra és a Baltikum vidékére helyezik át támogató segítségüket. Ugy gondolják, hogy Magyarország mind gazdaságilag, mind szociálisan már elég fejlett ahhoz, hogy életben tartsa a civil szférát. Így most a magyarországi cégeket, vállalkozókat és magánszemélyeket keressük meg levélben, illetve személyesen, arra biztatva őket, hogy legyenek partnereink a jótékony kezdeményezések felkarolásában. Hiszünk abban, hogy Magyarországon is él még a másokkal törődés lelke, hogy többen vannak azok, akik szívesen támogatnak egy-egy jó ügyet akár önkéntes munkával, pénzzel, akár egyéb tárgyi adománnyal, mint azok, akik elfordulnak a rászorulóktól. Mi abban vagyunk székre megbízható partnerek, hogy oda kerülnek az adományok, ahol a legnagyobb szükség van rá, és ahová az adományozók valóban szánják.

Holland alapítóink idén december 31-ig minden összegyűjtött forint mellé hozzátesznek még egyet, így duplazzák meg a lehetőséget a magyaroknak arra, hogy bebizonyíthassák, első tudnak lenni a jó ügyek támogatásában, ha tudják, biztos helyre kerül adományuk.

Bővebb információ:

Poór Tünde - *Ügyvezető Igazgató*
Maholnap Alapítvány,
 1074 Budapest, Szövetség utca
 43.; Tel./fax: 321-2447;
 E-mail: maholnap@axelero.hu;
 mobil: 06-20-515-1138
 Honlap: www.maholnap.hu
 Támogatási számlaszám: MKB:
 10300002-20124795-70073285
 Adószám: 18103373-1-41